

Kasvun ja oppimisen lautakunta 11.12.2024 § 232

§ 232

Oikaisuvaatimus varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista

Valmistelijat / lisätiedot:
Rauman Maria

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Varhaiskasvatuksen johtaja Mattila Virpi

Kasvun ja oppimisen lautakunta hylkää varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja koskevista päätöksistä tehdyn oikaisuvaatimuksen selostusosasta ilmenevin perustein.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Tausta

Perusopetuslain 26 a §:n 2 momentin mukaisesti pidennetyn oppivelvollisuuden lapsella on oikeus oppivelvollisuutta edeltävään, maksuttomaan esiopetukseen sen vuoden syksystä, jolloin lapsi täyttää 5 vuotta. Oikaisuvaatimuksen tekijän lapsi on osallistunut edellä mainittuun viisivuotiaiden vapaaehtoiseen esiopetukseen sekä esiopetukseen liittyvään varhaiskasvatukseen lukuvuonna 2023–24. Koska lapsi on ollut esiopetukseen liittyvässä varhaiskasvatuksessa, on perheelle määrätty varhaiskasvatuksen asiakasmaksu.

5.4.2024 tehdyistä varhaiskasvatuksen asiakasmaksupäätöksistä on tehty määräajassa saapunut oikaisuvaatimus. Oikaisuvaatimus on saapunut Espoon kaupungille 10.5.2024. Päätöksentekijä on vastannut sähköpostitse oikaisuvaatimuksen tekijälle 13.5.2024, mutta väärinkäsityksen vuoksi oikaisuvaatimus on jäänyt käsittelemättä. Oikaisuvaatimuksen tekijä on palannut asiaan marraskuussa 2024 ja vaatinut päätöstä 10.5.2024 tekemäänsä oikaisuvaatimukseen.

Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan varhaiskasvatuksen asiakasmaksupäätöksen muuttamista. Oikaisuvaatimuksen mukaan maksupäätös on syrjivä, koska lapselle ei ole myönnetty 20 viikkotunnin maksutonta varhaiskasvatusta kuten muille vuonna 2018 syntyneille espoolaisille lapsille. Maksuperusteet vaaditaan oikaistavaksi yhdenvertaisuuslain nojalla. Lisäksi oikaisuvaatimuksessa vaaditaan Espoon kaupunkia tekemään itseoikaisu päätöksiin, jotka koskevat lapsen

esiopetukseen liittyvästä varhaiskasvatuksesta perittyjä maksuja. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan oheismateriaalina.

Viisivuotiaiden maksuton varhaiskasvatus

Espoon kaupunki on osallistunut valtakunnalliseen viisivuotiaiden lasten maksuttoman 20 viikkotunnin varhaiskasvatuksen kokeiluun 1.8.2019–31.7.2021. Kaupunginhallitus on päättänyt 29.3.2021 § 106, että kokeilun päätyttyä viisivuotiaiden lasten maksutonta varhaiskasvatusta jatketaan Espoossa toistaiseksi. Maksuttomuuden tavoitteena on saada mahdollisimman suuri osa viisivuotiaiden ikäluokasta varhaiskasvatuksen piiriin.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta on päättänyt viisivuotiaiden 20 tunnin maksuttomassa varhaiskasvatuksessa noudatettavista periaatteista 22.4.2020 § 66. Periaatteiden mukaan viisivuotiaiden lasten maksutonta varhaiskasvatusta toteutetaan neljä tuntia päivässä maanantaista perjantaihin. Maksuttoman varhaiskasvatuksen osuus sijoitetaan lasten läsnäoloon perustuen klo 8.00–13.00 väliselle ajalle.

Maksuton neljän tunnin esiopetus ajoittuu samalle ajankohdalle. Näin ollen oikaisuvaatimuksen tekijän lapsi ei ole voinut olla maksuttoman esiopetuksen lisäksi myös maksuttoman varhaiskasvatuksen piirissä. Maksuttomuus on kuitenkin toteutunut lapsen varhaiskasvatuspäivän kokonaisuudessa vastaavalla tavalla kuin kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa olevilla viisivuotiailla lapsilla.

Yhdenvertainen kohtelu

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 5 §:n mukaan viranomaisen on arvioitava, miten sen toiminta vaikuttaa eri väestöryhmiin ja miten yhdenvertaisuus muutoin toteutuu sen toiminnassa, ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Lain 8 §:n mukaan ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Yhdenvertaisuuslain 9 §:ssä säädetään positiivisesta erityiskohtelusta. Sen mukaan sellainen oikeasuhtainen erilainen kohtelu, jonka tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen taikka syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen, ei ole syrjintää.

Kasvun ja oppimisen lautakunnan näkemyksen mukaan oikaisuvaatimuksen tekijän lasta ei ole syrjitty hänen vammaisuutensa perusteella varhaiskasvatusmaksua määrättäessä. Se, että aamupäivään ajoittuvan maksuttomuuden peruste on ollut hänen kohdallaan eri kuin niillä viisivuotiailla, jotka eivät ole pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä, ei tee maksuperusteesta syrjivää.

Oikaisuvaatimuksessa on vedottu yhdenvertaisuuslain 9 §:ssä säädettyyn positiiviseen erityiskohteluun. Erityiskohtelu tarkoittaa erityistoimenpiteitä, joilla pyritään turvaamaan tosiasiallinen yhdenvertaisuus ja parantamaan tiettyyn ryhmään kuuluvien henkilöiden asemaa ja olosuhteita.

Yhdenvertaisuuslain yksityiskohtaisissa perusteluissa (HE 19/2014) todetaan, että erityiskohtelu olisi oikeutettua vain, jos sen tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen taikka syrjinnästä johtuvien

haittojen ehkäiseminen tai poistaminen. Tosiasiallinen yhdenvertaisuus tarkoittaa yhdenvertaisuutta, joka toteutuu lopputulosten suhteen kaikille erilaisista lähtökohdista ja mahdollisuuksista riippumatta. Lautakunnan näkemyksen mukaan lopputulos maksuttomuudesta on oikaisuvaatimuksen tekijän lapsen kohdalla sama kuin kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa olevilla viisivuotiailla lapsilla, vaikka maksuttomuuden peruste on eri. Näin ollen lautakunta katsoo, että perustetta maksuttomuuden ulottamiselle esiopetukseen liittyvään varhaiskasvatukseen positiivisen erityiskohtelun perusteella ei ole.

Vaatusimus itseoikaisusta

Oikaisuvaatimuksessa on vaadittu lisäksi Espoon kaupunkia tekemään itseoikaisu päätöksiin, jotka koskevat lapsen vapaaehtoiseen esiopetukseen liittyvästä varhaiskasvatuksesta perittyjä maksuja. Käytännössä kyse on viranomaiselle esitetystä vaatimuksesta korjata päätöksessä oleva asiavirhe. Lautakunta toteaa, että asiassa tullaan tekemään erillinen viranhaltijapäätös lautakunnan oikaisuvaatimukseen antaman päätöksen jälkeen.

Johtopäätös

Edellä todetuin perustein varhaiskasvatuksen asiakasmaksua koskeva päätös ei ole lainvastainen eikä muutoinkaan ole ilmennyt seikkoja, joiden johdosta päätöstä tulisi muuttaa. Näin ollen oikaisuvaatimus tulee hylätä.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Salassa pidettävä, Päätökset varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista 5.4.2024, JulkL 24.1 § 23 kohta
- Salassa pidettävä, Oikaisuvaatimus 10.5.2024, JulkL 24.1 § 25 kohta

Tiedoksi

Oikaisuvaatimuksen tekijä